

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa I. sp. z o.o. w W.

przeciwko R. B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 marca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 4 lutego 2020 r., sygn. akt XXIII Ga (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca I. Sp. z o.o. z siedzibą w W. powołała się na istotne zagadnienia prawne dotyczące początku przedawnienia roszczenia opartego na przepisie art. 299 k.s.h. Wskazała również na występującą w tym zakresie potrzebę wykładni przepisów prawnych, jako wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Przyczyna kasacyjna w postaci istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Powołanie się z kolei na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa lub

zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl. i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała uznać, by skarżąca wykazała twierdzone przyczyny kasacyjne.

Kwestia biegu przedawnienia roszczenia opartego na art. 299 k.s.h., kierowanego przeciwko członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, była wielokrotnie podejmowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W judykaturze przyjęto, że roszczenie to ma charakter deliktowy, a w związku z tym rozpoczęcie biegu jego przedawnienia zależy od powzięcia przez wierzyciela informacji o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia (art. 442¹ k.c.). Uzyskanie informacji o szkodzie łączy się natomiast z powzięciem przez wierzyciela wiedzy, która pozwala uznać, że egzekucja prowadzona z majątku spółki okaże się bezskuteczna. Stan ten wiąże się często z umorzeniem postępowania egzekucyjnego, niemniej jednak nie jest to reguła bezwzględna; zauważa się bowiem, że w zależności od okoliczności konkretnej sprawy świadomość wierzyciela co do niemożności uzyskania zaspokojenia z majątku spółki może wynikać z innych okoliczności (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 r., V CK 736/04, niepubl., w którym uznano, że bieg przedawnienia może się rozpocząć najwcześniej w dniu uprawomocnienia się orzeczenia stanowiącego tytuł egzekucyjny, jeżeli już w tym dniu są podstawy do przyjęcia bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2009 r., I CSK 34/09, OSNC-ZD 2010, nr B, poz. 57, w którym Sąd Najwyższy podniósł, że choć zawiadomienie wierzyciela przez komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji uzasadnia ocenę, że najpóźniej w tym czasie wierzyciel dowiedział się o szkodzie, nie wyłącza to jednak ustalenia, że w okolicznościach konkretnej sprawy o bezskuteczności egzekucji wierzyciel powziął wiadomość już wcześniej, jak również wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2007 r., II CSK 417/06,

niepubl., z dnia 17 czerwca 2011 r., II CSK 571/10, niepubl., z dnia 18 lutego 2015 r., I CSK 9/14, niepubl. i z dnia 22 marca 2019 r., I CSK 96/18, niepubl.).

Sposób aplikacji tak ukształtowanej i utrwalonej reguły interpretacyjnej w okolicznościach konkretnej sprawy nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Z materiału sprawy wynikało, że Sądy *meriti* przyjęły, iż wprawdzie z reguły świadomość wierzyciela co do bezskuteczności egzekucji z majątku spółki należy łączyć z datą doręczenia wierzycielowi postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, nie można jednak wykluczyć, że w danej sprawie stan ten powstanie wcześniej, m.in. w związku z doręczeniem wierzycielowi pisma komornika wskazującego na bezskuteczność dotychczasowych czynności egzekucyjnych i informującego, że postępowanie egzekucyjne zostanie umorzone.

Pogląd ten wpisuje się we wskazaną linię orzecznictwa Sądu Najwyższego, a pytania przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie stanowiły w tym kontekście zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., lecz zmierzały do udzielenia przez Sąd Najwyższy odpowiedzi, czy przyjęte przez Sąd Okręgowy stanowisko, zakładające, że wierzyciel powziął wiedzę o bezskuteczności egzekucji z majątku spółki przed doręczeniem postanowienia o umorzeniu egzekucji, było *in casu* prawidłowe. Dodatkowo należało zauważyć, że w wyroku z dnia 23 października 2008 r., V CSK 130/08, niepubl., Sąd Najwyższy przyjął wprost, że w okolicznościach konkretnej sprawy świadomość wierzyciela co do bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce może wynikać również z zawiadomienia go przez komornika o bezskuteczności egzekucji w związku z wysłuchaniem wierzyciela na podstawie art. 827 k.p.c. (por. podobnie powołany już wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2009 r., I CSK 34/09, w którym dodatkowo zwrócono uwagę na wynik postępowania zabezpieczającego, jeżeli było ono w sprawie prowadzone).

Z tych samych powodów w okolicznościach sprawy nie można mówić o rozbieżnościach w orzecznictwie w znaczeniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Rozbieżności takie występują wtedy, gdy istotnie chodzi o odmienną wykładnię przepisu prawa, nie zaś o odmienny rezultat jego zastosowania

w konkretnych okolicznościach faktycznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 29). Powołanie orzeczeń świadczących o tym, że w indywidualnych sprawach sądy *meriti* łączą początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z doręczeniem wierzycielowi postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, w innych zaś - z odmiennymi okolicznościami faktycznymi uzasadniającymi wiedzę wierzyciela o bezskuteczności egzekucji, w tym poprzedzającymi umorzenie postępowania egzekucyjnego - nie jest zatem tożsame z wykazaniem przyczyny kasacyjnej określonej w powołanym przepisie.

Mając na uwadze przytoczone wyżej orzecznictwo, nie można było również uznać, by stanowisko przyjęte przez Sąd Okręgowy co do początku biegu terminu przedawnienia w sprawie, w której wydano zaskarżone orzeczenie, było oczywiście błędne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca nie powoływała się ponadto na tę przyczynę kasacyjną.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 98 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.